

N:o 86.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående upplåtelse åt Folkare härads tingshusbyggnadsskyldige af mark från kronohemmanet Åvesta i Kopparbergs län till plats för tingshus; gifven Stockholms slott den 14 april 1899.

I en till Kongl. Maj:t ingifven skrift hafva Folkare härads tingshusbyggnadsskyldige i underdånighet anhållit att till plats för tingshus vid Krylbo jernvägsstation få inlösa ett område af den till Bjurfors kronopark hörande egendomen Åvesta inom Folkärna socken af Kopparbergs län, hvilket område enligt en den underdåniga ansökningen bilagd, af kommissionslandtmätaren J. E. Ågren år 1898 upprättad karta med åtecknad arealuppgift omfattade 43,50 ar, deraf 33,50 ar åker och 10 ar elfbrink, eller att, derest berörda område skulle komma att användas för något statens särskilda ändamål, annan plats å samma egendom med det läge och den storlek, som för ett tidsenligt tingshus erfordrades, måtte få inlösas, hvarjemte sökandena anhållit, att vid bestämmande af lösesumman för området hänsyn måtte tagas dertill, att den ifrågasatta byggnaden skulle tjena ett statens ändamål, rättskipningen, för hvilket det åläge häradet att tillhandahålla erforderliga och lämpliga lokaler; och hafva sökandena i detta afseende framhållit, att ett pris, som närmade sig det, som staten vid inlösande af mark för norra stambanan i Krylbo och Åvesta på sin tid erlagt, eller 800 till 1,000 kronor för hektar, bättre skulle motsvara det verkliga värdet än de pris, som enskilde jordegare för små, invid jernvägsstationen belägna tomter stundom kunde betinga sig.

Bih. till Riksd. Prot. 1899. 1 Saml. 1 Afđ. 67 Häft.

Efter nådig remiss har domänstyrelsen den 5 innevarande månad afgifvit underdånigt utlåtande öfver berörda ansökning, och har styrelsen dervid öfverlemnadt inhemtade yttranden af förvaltaren af nämnda kronopark och af direktören vid skogsinstitutet, under hvilken öfverinseende kronoparken tills vidare är stäld.

Jemte meddelande att det till afsöndring ifrågakända området utgjorde en del af de tomtplatser, hvilka jemlikt ett af domänstyrelsen den 12 februari 1896 fastställt arrendekontrakt blifvit på arrende tills vidare upplåtna med skyldighet för arrendatorn att, derest kronan så fordrade, omedelbart öfverlåta hela eller en del af det utarrenderade området mot åtnjutande af ersättning för å detsamma nedlagdt arbete och utsådt frö, hvaraf han icke njutit någon fördel, har kronoparkens förvaltare, när det kunde antagas möta svårighet för sökandena att erhålla annan lämplig byggnadsplats för tingshus, tillstyrkt bifall till den begärda jordupplåtelsen samt beträffande ersättningen för det till afsöndring ifrågasatta området anfört, att dess arrendevärde såsom åker kunde uppskattas till omkring 20 kronor per hektar, men att priset för tomtplatser vid Krylbo jernvägsstation förut utgjort omkring 15 à 18 öre för qvadratfot; att detta pris antagligen komme att stegras till minst 20 öre för qvadratfot genom den utveckling af stationssamhället, som ansåges blifva en följd af Krylbo—Örebro jernvägs anläggning; samt att området såsom tomtplats efter sistnämnda beräkningsgrund skulle ega ett värde af 7,000—7,500 kronor, men att med hänsyn dertill, att området komme att tagas i anspråk för ett allmännyttigt ändamål, det kunde ifrågasättas, huruvida icke lösesumman borde bestämmas så, att densamma icke blefve allt för betungande för sökandena.

Direktören vid skogsinstitutet har anfört, att det ifrågavarande området kunde utan olägenhet för kronoparken eller egendomen Åvesta afyttras, och då området vore afsedt att användas till allmännyttigt ändamål, syntes inlösningspriset lämpligen böra bestämmas efter områdets afkastning under gynnsamma omständigheter eller för åkerjorden till 30 kronor och för elfbrinken till 9 kronor för hektar och år räknadt, i hvilket fall efter kapitalisering efter 3 procent ränta erhöles en summa för hela området af 365 kronor, till hvilket pris området sålunda borde åt sökandena upplåtas.

För egen del har domänstyrelsen, som vitsordat rättigheten af de af kronoparkens förvaltare lemnade upplysningar angående områdets nuvarande disposition, äfven tillstyrkt bifall till den begärda upplåtelsen, men när mycket vexlande uppgifter lemnats om markområdets värde och vid dettas bestämmande hänsyn ej borde tagas till ändamålet för

upplåtelsen, har styrelsen föreslagit, att löseskillingen måtte bestämmas genom expropriation.

På grund af hvad i ärendet förekommit vill Kongl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att medgifva,

att af kronohemmanet Åvesta må till plats för tingshus åt Folkare härads tingshusbyggnadsskyldige med eganderätt upplåtas det å ofvan omnämnda, af kommissionslandtmätaren Ågren upprättade karta angifna område om 43,50 ar, mot det att de tingshusbyggnadsskyldige till kronan för nämnda område erlägga lösen, som skall bestämmas i den ordning, som i kongl. förordningen den 14 april 1866 är föreskrifven i fråga om jords eller lägenhets afstående för allmänt behof, samt under vilkor i öfrigt,

att området må af de tingshusbyggnadsskyldige omedelbart tillträdas,

att de tingshusbyggnadsskyldige lemna arrendatorn af området den honom enligt kontrakt tillförsäkrade godtgörelse för å marken nedlagdt arbete jemte utsäde,

att löseskillingen skall erläggas vid tillträdet och af de tingshusbyggnadsskyldige till landtränteriet i länet inbetalas, samt

att de tingshusbyggnadsskyldige uppsätta och för all framtid underhålla stängsel mellan det upplåtna området och kronans angränsande mark;

viljande Kongl. Maj:t tillika föreslå Riksdagen att medgifva, att löseskillingen för ifrågavarande jordområde må, på samma sätt som köpeskillingarne för försålda mindre kronoegendomar, användas till inköp för kronans räkning af skogbärande eller till skogsbörd tjenlig mark.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kongl. nåd och ynnest städse väl bevågen.

Under Hans Maj:ts,

Min Allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF.

Hans Wachtmeister.

Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans Kongl. Höghet Kronprinsen Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 14 april 1899.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve DOUGLAS,
Statsråden: herr friherre ÅKERHJELM,
 WIKBLAD,
 friherre RAPPE,
 ANERSTEDT,
 VON KRUSENSTJERNA,
 greve WACHTMEISTER,
 CLAËSON,
 DYRSSEN.

Efter gemensam beredning med chefen för justitiedepartementet föredrog departementschefen, statsrådet greve Wachtmeister vidare:

En af Folkare härads tingshusbyggnadsskyldige i underdånighet gjord ansökning att till plats för tingshus vid Krylbo jernvägsstation få inlösa ett område af den till Bjurfors kronopark hörande egendomen Åvesta inom Folkärna socken af Kopparbergs län, hvilket område enligt en den underdåniga ansökningen bilagd, af kommissionslandtmätaren J. E. Ågren år 1898 upprättad karta med åteknad arealuppgift omfattade 43,50 ar, deraf 33,50 ar åker och 10 ar elfbrink, eller att, derest berörda område skulle komma att användas för något statens särskilda ändamål, annan plats å samma egendom med det läge och den storlek, som för ett tidsenligt tingshus erfordrades, måtte få inlösas, hvarjemte sökandena anhållit, att vid bestämmande af lösesumman för området

Kongl. Maj:t täcktes taga hänsyn dertill, att den ifrågasatta byggnaden skulle tjena ett statens ändamål, rättskipningen, för hvilket det ålåg häradet att tillhandahålla erforderliga och lämpliga lokaler;

öfver hvilken ansökning domänstyrelsen, jemte öfverlemnande af inhemtade yttranden från förvaltaren af nämnda kronopark och direktören vid skogsinstitutet, afgifvit infordradt underdånigt utlåtande.

Med afseende å hvad i ärendet förekommit tillstyrkte statsrådet, att Kongl. Maj:t måtte i nådig proposition föreslå Riksdagen att medgifva,

dels att af kronohemmanet Åvesta finge till plats för tingshus åt Folkare härads tingshusbyggnadsskyldige med eganderätt upplåtas det å ofvan omförmälda, af kommissionslandtmätaren Ågren upprättade karta angifna område om 43,50 ar, mot det att de tingshusbyggnadsskyldige till kronan för nämnda område erlade lösen, som skulle bestämmas i den ordning, som i nådiga förordningen den 14 april 1866 vore föreskrifven i fråga om jords eller lägenhets afstående för allmänt behof, samt under vilkor i öfrigt,

att området finge af de tingshusbyggnadsskyldige omedelbart tillträdas,

att de tingshusbyggnadsskyldige lemnade arrendatorn af området den honom enligt kontrakt tillförsäkrade godtgörelse för å marken nedlagdt arbete jemte utsäde,

att löseskillingen skulle erläggas vid tillträdet och af de tingshusbyggnadsskyldige till landtränteriet i länet inbetalas, samt

att de tingshusbyggnadsskyldige uppsatte och för all framtid underhölle stängsel mellan det upplåtna området och kronans angränsande mark;

dels ock att löseskillingen för ifrågavarande jordområde finge, på samma sätt som köpeskillingarne för försålda mindre kronoegendomar, användas till inköp för kronans räkning af skogbärande eller till skogsbörd tjenlig mark.

Hvad statsrådet sålunda tillstyrkt behagade Hans Kongl. Höghet Kronprinsen Regenten gilla och bifalla; och skulle nådig proposition till Riksdagen aflåtas af den lydelse, bilagan litt. — vid detta protokoll utvisar.

Ex protocollo:

Hjalmar Rettig.